

MHB 1644

VAKOK VILÁGA

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének

FOLYÓIRATA

Főszerkesztő: Dr. Vas Tibor

A Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének elnöke

Felelős kiadó: Dr. Bódi István főtktár

Szerkesztő Barna Zoltán

Kiadóhivatal

Budapest XIV., Május 1 út 47.

Telefon: 224-223, 426-185, 214-025, 214-026

XXXVIII. évfolyam

1977. augusztus

V A K O K V I L Á G A

a Vakok és Gyengénlátók Országos Szövetségének folyóirata

Főszerkesztő: dr. Vas Tibor elnök
 Felelős kiadó: dr. Bódi István főtítkár
 Szerkesztő: Barna Zoltán
 Kiadóhivatal: 1146. Budapest, Május 1. ut 47.
 Telefon: 214-025
 214-026
 224-223
 426-185

T a r t a l o m j e g y z é k

	oldal
Értesítés	2
dr. Vas Tibor: Lenin 1917-ben megjelent néhány elméleti műve a jelen tükrében	2
Megyei Szervezeteink életéből	
Szolnok megyei tudósítás	3
Hajdu-Bihar megyei tudósítás	4
Kulturális hírek Nyíregyházáról	4
Tolna megyei tudósítás	5
A debreceni kulturocsoport szereplése Szegeden	6
Christian Morgenstern: A nádszék	6
dr. Vas Tibor: A WCWB végrehajtóbizottságának riadi értekezlete	6
Szemerédi István: Megalakult a telefonkezelők szakmai csoportja	7
Nők részére	
Ertl Sándorné: Könnyű nyári ételek	8
Dr. Domonkos János: "Életemről - munkámról"	
Bemutatjuk dr. Bódi István elvtársat, a Vakok és Gyengénlátók Szövetségének főtítkárárt	9
Gerdélics Ferenc: Közlekedési rovat	
Sorstársaink leveleiből	11
Felháborodva olvastuk!	11
György Tamás: Technikai rovat.	
RADAR. VII. rész	13
Dr. Domonkos János: A Wesselényi Sportkör május 22-i autóbusz kirándulása /II.rész/	14
Gál Imre: Uttörőrovat	
Két kitüntetés	15
Évi jelentés az 1976/77-es tanév uttörőmunkájáról	15
Lak István: Ipariskolánk életéből	
Tanévzáró ünnepély	16
Felhívás telefonkezelőinkhez!	17
Az árueladásban szereplő nyomdai termékek	17
Közlemények	18
Innen-onnan	19

Örömmel értesítjük olvasóinkat, hogy az Országgyűlés Egészségügyi és Szociális Bizottságának Rehabilitációs Albizottsága meghívta dr. Vas Tibor elvtársat, szövetségünk elnökét, tagjai sorába. Ennek az albizottságnak - mint ismeretes - olyan tagjai is lehetnek, akik nem országgyűlési képviselők.

- . -

Dr. Vas Tibor:

Lenin 1917-ben megjelent néhány elméleti műve
a jelen tükrében

1977. június 22-én az MSZMP KB-je kibővített ülést tartott Kádár János elvtárs elnöklétével, amelyen megvitatta és elfogadta az időszakos nemzetközi kérdésekről szóló tájékoztatót, a párttagsági könyvek cseréjének végrehajtásáról szóló összegező jelentést, valamint a kulturális politika időszakos kérdéseiről szóló jelentést.

A nemzetközi helyzet elemzésével kapcsolatban megállapította a KB, hogy a főtrendencia az enyhülés, de az imperialista erők bizonyos fokig fokozták az enyhülés elleni támadásukat és így mozgósítani kell az összes haladó erőket a béke védelmére, és ezen belül az európai béke megvédése kihat a világbékére is.

1917-ben Lenin több művében elemezte az első Világháború imperialista jellegét, osztálytartalmát és rámutatott arra, hogy a polgári demokratikus forradalmat tovább kell fejleszteni szocialista forradalom-má, mert csak az erős szocialista állam képes a béke megvédésére. Elemzése során rámutatott arra is, az imperializmus részéről mindig meglesz a törekvés arra, hogy háborút robbantson ki, de a szocialista államok támogatva a világ haladó erőitől, képesek lesznek a háború megakadályozására.

Lenin már ebben az időben rendkívül fontosnak tartotta az államok osztályjellegének a vizsgálatát, rámutatott arra, hogy a februári forradalom a burzsoázia kezébe adta a hatalmat, a proletáriátusnak azonban tovább kell folytatni a forradalmat, amelyet szocialista forradalom-má kell fejleszteni és amelynek eredményeképpen létre jön a szocialista állam.

Már ekkor foglalkozott azzal, hogy a szocialista állam új államtípus, amely osztályjellegében különbözik a burzsoá államtól. Lenin utmutatása, hogy az Oroszországban győztes szocialista forradalom tovább fejlődik, majd több államra is kiterjed, 1945 után realizálódott és a szocializmus világréndszerévé vált.

E munkáiban Lenin behatóan foglalkozott a kettős hatalom problémájával. Az ideiglenes burzsoá kormány és a munkás-szegényparaszt-katonaküldöttek szovjetjei, mint a proletárdiktatura szervei két külön osztály hatalmát képviselték. Ezek a fejtegetések 1945 és 1948 között újabb jelentőséghez jutottak és Lenin elméletét ebben az időszakban megfelelően alkalmazni tudtuk.

Lenin ezidőben megjelent munkáiban már rámutatott arra, hogy a szocialista államtípus formája nem a parlamentáris köztársaság lesz, hanem a Párizsi Kommünhöz hasonló szovjet köztársaság. Már ekkor rámutatott arra, hogy szocialista demokratizmus a demokratizmus legmagasabb foka, ahol a demokratikus választási rendszer és a visszahívás lehetősége dialektikus egységben jelentkezik. Ma valamennyi szocialista állam elsőrendű feladatának tekinti a szocialista demokratizmus fejlesztését és az új szovjet alkotmány tervezete is lenini szellemben szeljesíti a szocialista demokratizmust a Szovjetunióban.

A Központi Bizottság megállapította, hogy a tagkönyvcseré jól szolgálta a párt felkészítését a kongresszus határozataiban és a programnyilatkozatban megfogalmazott feladatok megoldására. A párt eszmei, politikai, szervezeti egysége szilárd, érvényesülnek a lenini normák.

A Magyar Szocialista Munkáspárt eredményesen tölti be társadalmunkban irányító, vezető szerepét. Lenin ezzel a kérdéssel több tanulmányában foglalkozott a februári és októberi forradalom között. Ebben az időszakban több párt működött Oroszországban és Lenin elemezte e pártok osztályjellegét. Hangsúlyozta, hogy a Bolsevik Párt az a vezető erő, amely a maga programjával és a többi párt félrevezető ideológiájának leleplezésével a proletáriátust és szövetségeseit el tudja vezetni a forradalomhoz. A februári forradalom idején meg feudálburzsoá viszonyok voltak Oroszországban és Lenin rámutatott arra is, hogy van több párt, amely a proletáriátus mellettifrázisokat hangoztat, de valójában legfeljebb csak antifeudális, és a burzsoázia osztályérdekeit szolgálja. Kiemelte, hogy a Bolsevik Párt az egyetlen, amely a volt kizsákmányolt osztály érdekeinek a képviselője. A pártnak feladata, hogy felvilágosítsa a tömegeket, létrehozza a kizsákmányoltak osztályszövetségét és irányítsa osztályharcukat egész a fegyveres felkelésig.

A KB megállapította, hogy a marxizmus-leninizmus orientáló erejével, következetes elvi irányító munkájával, a nem marxista nézetekkel folytatott elvi vitákkal gondoskodik arról, hogy a tudományos kutatás, az irodalom, a művészet, az oktatásügy és a közművelődés eredményesen segítse szocialista céljainak elérését. Lenin 1917-ben a két forradalom között több művében hangsúlyozta az ideológiai osztályharc fontosságát, élesen támadta az anarchista nézeteket és hangsúlyozta, hogy a szocialista forradalomban erős szocialista államot kell létrehozni. Véleménye szerint az anarchisták azzal, hogy az államot el akarták törölni, lényegében a burzsoázia osztályérdekét szolgálták. Lenin a párt egyik alapvető feladatának tekintette a marxista ideológia védelmét a különböző opportunistá, revizionista nézetekkel szemben és véleménye szerint a marxista ideológia segítségével a pártnak a szocialista tudatot kell szolgáltatnia. Leninnek az ideológiai osztályharcra vonatkozó tanításai ma különösen aktuálisak, amikor a két rendszer aktív, békés együttműködése a kor főtendenciája.

- . . -

Megyei szervezeteink életéből

Szolnok megyei tudósítás

1977. első félévében számos kiemelkedő eseményre került sor szervezetünkben. Február 25-én jól sikerült, vacsorával egybekötött farsangi mulatságot rendeztünk a Szolnoki Tallin Étteremben, ugyanitt ünnepeltük meg március 12-én a nőnapot is. Az Anyák nappját a gyermeknappal összekötve május 28-án, a Sport Cukrászdában, fagyalt délután keretében tartottuk meg. Az utóbbi két rendezvény sikere Németh Lászlóné elvtársnő kitűnő szervező munkáját dicséri, aki virággal is kedveskedett az ünnepelteknek.

Karcagon a Nők napját március 25-én tartottuk meg. Ünnepi beszédet Centeri László mondott. A műsorban többek között felléptek az Egészségügyi Szakközépiskola tanulói, valamint a Déryné Művelődési Központ kultúrcsoportja. Április 30-án Lőrinc Csaba technikai tanár külpolitikai kérdésekről tartott - nagy érdeklődéssel kísért - előadást. Az Anyák napját Karcagon május 27-én rendeztük meg, ünnepi beszédet e sorok íróját tartott. Junius 4-én különösen kiemelkedő élményben volt részük a karcagi sorstársaknak: a Homérosz Kórus ekkor tartotta immár hatodik hangversenyét városunkban. Bevezető beszédet Kása Erzsébet, a Hazafias Népfront városi szervezetének alelnöke mondott. A budapesti tagtársak üdvözlét Pinviczky György, a megyei szervezet titkára adta át. Mint minden évben, úgy most is a művelődési központ Mészáros Ferenc vezette munkáskórusának köszöntője nyitotta meg az előadást. A nagyszámu közönség lelkes fogadtatásban részesítette a dalosokat. Bőséges uzsonna zárta le a színvonalas zenei eseményt.

Végezetül megemlítjük, hogy valamennyi rendezvényünket a hallásérültekkel közösen tartottuk és minden alkalommal hangulatos műsor

szórakoztatta a közönséget.

Fórizs László

...

Hajdu-Bihar megyei tudósítás

Mint ismeretes, nemrég országos küldöttértekezletet tartottak a szocialista brigádok, melyen Kádár János és Gáspár Sándor elvtárs is résztvett.

Az értekezleten a küldöttek nemcsak a brigádok munkáját elemezték, hanem bírálták vállalataik tevékenységét és véleményt nyilvánítottak az egyes minisztériumok munkájával kapcsolatban is. A szocialista brigádok munkájukkal értékesen hozzájárulnak hazánk politikai, gazdasági és kulturális fejlődéséhez.

A Debreceni Butorgyárban Szamuely Tibor nevét vette fel az a szocialista brigád, amelyben kizárólag sorstársaink dolgoznak. Tagjai: Csanády József /brigádvezető/, Agárdi Mihály, Csapó Béla, Markella István, Nagy Imre, Rózsa Dezső, Somorjai József, Szőlős László, Völgyesi Ferenc és Dankó Jenő /aki egészségi állapotára való tekintettel 1976-ban nyugdíjba ment/.

A brigád 1970-ben alakult, nehéz feladatuk volt, mert semmiben sem akartak elmaradni a látó brigádoktól. Sok társadalmi munkát vállaltak, egyebek között parkosítást, különböző városrendezési feladatokat. Szocialista szerződést kötöttek a debreceni Gyengénlátók Általános Iskolája és Nevelő Otthonával, valamint a Vakok Állami Intézetével. Mindenben segítik szövetségünk megyei szervezetének munkáját. 1971-ben elnyerték a szocialista brigád címet, 1973-ban zászlót kaptak, majd 1974-75-ben az ezüst fokozattal tüntették ki őket. 1976-ban az aranykoszorus fokozat birtokosai lettek, melyet 1977. április 4-én ünnepélyes keretek között nyújtottak át részükre. A brigád tagjai nemcsak munkájukban, hanem tanulmányukban is kiváló eredményeket értek el. Csanády József /brigádvezető/ elnyerte a szakma ifju mestere címet, szakszervezeti bizalmi, leérettségizett. 1977. április 4-én megkapta a kiváló dolgozó jelvényt. Rózsa Dezső a vállalat KISZ titkára volt, jelenleg mint szervező titkár tevékenykedik. Megkapta a könnyűipar kiváló dolgozója kitüntetését. Tanulmányait a marxista egyetemen végzi, jelenleg a szakosítón másodéves. Völgyesi Ferenc mint vöröskeresztes bizalmi működik, Dankó Jenő pedig leérettségizett.

A felsorolt eredmények igazolják, hogy megérdemelten kapták meg az aranykoszorus címet elsőként a vállalatnál. Elért eredményüket az teszi értékké, hogy sorstársaink bebizonyították, alkalmasak a kárpiutos szakmára, munkájuk egyenértékű a látó munkatársakéval. Gratulálunk.

Csengeri József

....

Kulturális hírek Nyiregyházáról

Kulturcsoportunk május 3-án a sóstói Szociális Otthon lakóinak adott műsort. Szépen ápolt, illatozó kert fogadott bennünket. Egészen megújultunk az erdő tiszta levegőjétől a fülledt meleg után. Jókedvünket növelte az otthon dolgozóinak kedvessége, figyelmessége, s a lakók fokozott érdeklődése. Az izletes uszonna után Kállai Zoltán igazgató bemutatta az épületet. Öröm volt végigmenni a tiszta folyosón, bekukkantani a rendben tartott szobákba. Házigazdánk elmondta, hogy a gondozottak, koruknál vagy egészségi állapotuknál fogva ritkán hagyják el az otthon környezetét. Így kétszeresen értékes azoknak a fáradsága, akik eljönnek hozzájuk, hogy friss, eleven színt hozzanak életükbe.

A műsornak nagy sikere volt. Kállai elvtárs kérte, hogy gyakrabban menjünk el, mert mindig szeretettel vár bennünket ez a népes család.

Május 21-én a mítészkai Művelődési Házban mutattuk be műsorunkat. A szervezők ezuttal az ottani körzet lelkes aktivistái voltak, Ábrahám Balázsné körzetvezető irányításával. Kitűnő játékkedvvel peregettek a produkeciók. Reméljük, sikerült növelni a lakosság körében a vakok és gyengénlátók iránti érdeklődést.

A postai dolgozók "Ifjugárda" brigádjával telefonalközpontkezelőink tavasszal felvették a kapcsolatot, melyről lapunkban is beszámoltunk. Ez a kapcsolat már indulásakor gyümölcsözőnek ígérkezett. A brigád vezetője Pajzs Lajosné, aki egyben a Postás Kulturotthon ifjusági klubját is vezeti, felkért bennünket, hogy adjunk műsort a tagoknak. Szereplésünkre 30-án került sor. A kíváncsiság szép számú hallgatót csalt a nézőtérre. A lelkes, szünni nem akaró vastapsból úgy tűnik, hogy jól érezték magukat. Megígérték, hogy ősszel viszonzásképpen ők is fellépnek klubhelyiségünkben.

Érdekes és tartalmas találkozó színhelye volt megyei szervezetünk klubhelyisége május 17-én. A vajdabokori Kulturotthon népdalköre és citerazenekara jött el ismerkedni énekkarunkkal. E találkozó szervezője Kovács László tanár volt, aki mindkét kórusnak vezetője. Bemutatta az együtteseket egymásnak. Elmondta, hogy a Kulturotthon 3 tanyabokor kulturigényeit igyekszik kielégíteni. Vendégeink is ott élnek. Az énekesek tsz-ben dolgozó asszonyok, lányok. A zenészek egyrésze eljár dolgozni, másrésze már nyugdíjas. Öten vannak, négy citerás és egy köcsögdudás. A muzikusok között ott találjuk a Kulturotthon igazgatóját is. Több sikeres fellépés dicséri szorgalmukat, a szép dalok iránti önzetlen szeretetüket. Vendégeink bekapcsolódva a bemutakozásba, boldog büszkeséggel mesélték, mennyire megváltozott a tanyasiak élete az utóbbi évtizedekben. A villamosítás elvitte hozzájuk a modern háztartás kellékeit: a rádiót, a televíziót és a háztartási gépeket. A rendszeres autóbusz-közlekedés, az egyre javuló uthálózat begördítette a személygépkocsit is néhány tanya udvarára. Vendégeinknek mi is bemutattuk repertoárunk javát. Egy népdalcsoportot pedig közösen adtunk elő. Megállapodtunk, hogy mi is műsort adunk az ő kulturotthonukban ősszel. A kialakult jó hangulatban és baráti légkörben úgy érezzük, őszintén hangzott a bucsu: "A viszontlátásra".

Molnár Zoltán

...

Tolna megyei tudósítás

Vakok napja Dombóvárott.

Kellemes tavaszi reggelre ébredtünk május 26-án. Kisebb csoportokban érkeztek a sorstársak szövetségünk klubhelyiségébe, ahol kedvesen, ismerősként köszöntötték egymást, a virágokkal feldiszitett helyiség és az egymással való találkozás nagyon jó hangulatot teremtett. 10 órakor megérkezett a különjáratu autóbusz, mely elvitt minket a meghívón felüntetett Gunaras Fürdőre, ahol tetszés szerint szórakozhattak sorstársaink. Sokan fürödtek a kellemes vízben, voltak olyanok, akiknek a csónakázáshoz volt kedvük, de legtöbben az étteremben foglaltak helyet, ahol nagyon finom ételeket tálaltak fel. A fürdő területét gyönyörűen kiépítették, így mindenki megtalálta a neki való szórakozást. Délután 2 órakor az autóbusz visszavitte sorstársainkat az ünnepi közgyűlés színhelyére, ahol a csoport titkára üdvözölte a megjelenteket, meleg szavakkal köszöntötte dr. Gönczi Tibort, a csoport volt instruktort, majd Gerdelics elvtársat, a csoport jelenlegi instruktort és az ünnepi közgyűlést megnyitotta. Az ovodások és iskolások kedves műsorszámokkal örvendeztették meg a közönséget. Gerdelics elvtárs méltatta ünnepi beszédében a vakok napját, majd dr. Ágoston Éva orvosnő beszélt az érrendszer megbetegedéséről és általában az idegek megvédéséről. Végül Kurucz József, a Hazafias Népfront járási titkára tartott kül- és belpolitikai beszámolót. Végül kulturgárdánk műsorában gyönyörködhettünk, majd tom-

bolajáték következett, melyen sok értékes tárggyeremény talált gazdára. A program óramű pontossággal pergett, úgy éreztük, hogy ez a nap mindnyájunkban nagyon kedves emlékként él még sokáig.

Dombovári Levelező Csoport

...

A debreceni kulturcsoport szereplése Szegeden

1977. június 4-én a délelőtti órákban érkezett meg Szegedre szövetségünk debreceni kulturcsoportjának autóbussza. Szegedre érkezésükkor Ballai István sorstárs fogadta és köszöntötte a debrecenieket, majd elkalauzolta őket ebédelőhelyükre. Ezt követően Ujszegedre vitte őket az autóbussz a Vakok Állami Intézetébe, itt a vendégek birtokba vették az intézet udvarát és kialakították maguknak szabadtéri színpadjukat. A műsort a kulturcsoport indulója nyitotta meg, majd Dankó Jenő a műsor szövegírója köszöntötte az intézet gondozottjait és dolgozóit, valamint a megjelent közönséget. A műsorban vidám jelenetek, villámtréfák hangzottak el, ezeknek összeállítója, rendezője és betanítója is egyszemélyben a lelkes munkájáról jól ismert Csengeri Józsefné volt. A közönség hosszantartó tapssal jutalmazta az előadógárdát, végezetül Suti Lajos, a megyei szervezet titkára meleg szavakkal mondott köszönetet a szép élményért. A következő napon a vendégek megismerkedtek Szeged nevezetességeivel, ez alkalommal az idegenvezető szerepét, a hivatásos idegenvezető mellett, Suti Lajos és Ballai István elvtárs töltötte be. Ugy érzem, hogy a két városban élő sorstársak ezzel a látogatással is közelebb kerültek egymáshoz.

Barna Mihály

- . -

Christian Morgenstern:

A nádpszék

Éjjel, mikor nem nyomja suly,
öröm köszönti, drága uj.

Érvényesül a régi szék,
a nádja él, egyéniség.

Kitágul, könnyed és laza,
nyújtózik, mint "odahaza".

Egyébként foglalt, ám kisül,
hogy olykor boldog, ő is - ül.

"Egy szék sajátmagába" - nos,
ez mély dolog, csodálatos.

Fordította: Kosztolányi Dezső

- . -

Dr. Vas Tibor:

A WCWB végrehajtóbizottságának riadi értekezlete /1977. márc.13./

Az értekező Riadban, Szaudi-Arábia fővárosában volt. A hivatalos állami szervek messzemenő vendégszeretetről tettek tanubizonyosságot. Fahd Ibu Abdul Aziz herceg, miniszterelnökhelyettes saját palotájában adott fogadást az értekező részvevőknek tiszteletére. A WCWB-vel egyidőben tartotta az IFB /a Vakok Nemzetközi Szervezete/ is végrehajtó-

bizottsági ülését, ennek a résztvevőit is meghívták a fogadásra. A megkülönböztetett vendégszeretetről a hivatalos szervek mellett Al-Ghauim sejk a közelkeleti regionális bizottság elnöke is gondoskodott.

Zimin elvtárs referátumában hangsúlyozta a WCWB regionális bizottságai és állandó bizottságai munkájának jelentőségét. Fontosnak tartotta az ENSZ-szel és annak szakosított szerveivel való együttműködést.

A regionális bizottságok elnökei beszámoltak a bizottságok munkájáról.

A Sao Paulo-i közgyűlés óta a WCWB, illetve bizottságai igen aktív tevékenységet fejtettek ki. 1975-ben Párisban megemlékeztek a Braille-írás 150. évfordulójáról. Ugyancsak 1975-ben volt Belgrádban a vak nők világkongresszusa. Varsóban az Európai Regionális Bizottság értekezlete kulturális és sportkérdésekkel foglalkozott. 1976-ban Moszkvában értekezlet volt a matematikai, fizikai, kémiai és egyéb tudományok Braille-írás rendszereiről. 1976-ban, májusban, Berlinben /NDK/ értekezlet volt a vak gyermekek oktatásáról és szüleiknek történő tanácsadásról. /Erről az értekezletről részletesen beszámoltunk a Vakok Világában./

1977. elején Moszkvában a szocialista országok részére, majd április havában Londonban, az Európai Regionális Bizottság tagszervezetei részére konferencia volt a vakügyi segédeszközök tárgyában.

A referátumok központi gondolata volt a fejlődő országok vakügyének segítése és ebből a szempontból különösen jelentősnek tartották az 1976. október havában az Európai Regionális Bizottság közgyűlésén az ERB és az Afrikai Regionális Bizottság közötti megállapodást.

A WCWB alelnöke, donna Dorina Gouvêa Novill /Brazília/ javaslatot tett a kulturbizottságon belül több albizottság szervezésére, erről a Vakok Világában külön beszámoltunk, megjegyezve, hogy a Hangoskönyv Albizottságba a Magyar Szövetséget e sorok írója képviseli.

Sir John Wilson /Anglia/ a Vakság Megelőzése Nemzetközi Szervezetének elnöke beszámolt a szervezet tevékenységéről és kérte, hogy minél több országban szervezzék meg a nemzeti tagozatot.

Dr. Richard Kinney /USA/ a Siket-Vakok Szervezetének elnöke beszámolt arról, hogy 1977. szeptember havában Long Islandon a siket-vakok problémáiról lesz értekezlet.

A Látási Fogyatékosokat Oktatók Nemzetközi Szervezete 1977. augusztus havában Párisban tart értekezletet.

A WCWB legközelebbi közgyűlése 1979-ben Nigériában lesz.

- . -

Szemerédi István:

Megalakult a telefonkezelők szakmai csoportja

Szövetségünk legfontosabb feladatának tekinti, hogy minél több tagja dolgozzék a számára legmegfelelőbb munkakörben. Legkoncentráltabb a foglalkoztatás a fővárosban, hiszen csak telefonalközpont-kezelői munkakörben közel 500 tagunk dolgozik. Ez a nagy létszám késztetett bennünket arra, hogy a telefonalközpont-kezelők részére szakmai csoportot szervezzünk. Az első összejövetelt 1977. június 15-én tartottuk.

Az esős, rossz időjárás ellenére zsufolásig megtelt székházunk nagy kulturterme az érdeklődő telefonkezelőkkel. Ahogy a meghívót kézhez kapták, állandóan csengett a telefon, egymás után jelentkeztek a meghívottak és kérdezték, hogy miről lesz szó az értekezleten. A csoportvezető türelmesen, minden érdeklődőnek csak annyit válaszolt, hogy tessék eljönni az értekezletre és ott kap majd tájékoztatást. Eljöttek az értekezletre nemcsak az érdeklődők, kíváncsiak, hanem a segíteni akarók is, akik jószándékkal eddig is már nagyon sokat segítettek a szövetség munkájában.

Dr. Vas Tibor professzor, szövetségünk elnöke nyitotta meg az értekezletet. Bevezetőjében szakmai, műszaki kérdésekkel foglalkozott. Elmondta, hogy nemrég Londonban egy nemzetközi konferenciát tartottak, amelyről tájékoztatót kapott. A nemzetközi konferencián a vakok segéd-eszköz-ellátásának problémáival, a vakok foglalkoztatásának kérdéseivel foglalkoztak. Ennek kapcsán kerültek felszínre a telefonkezelők problémái is. Szóba került a gyors és túlzott automatizálás abból a szempontból, hogy esetleg veszélyeztetheti a vak telefonalközpont-kezelők kenyérkereseti lehetőségét. Végül is megállapították, hogy egyelőre nem kell ettől tartani, mert a telefonalközpontokat nem lehet annyira automatizálni, hogy az emberi munka teljesen szükségtelenné váljon. Fel kell használni a technikai vívmányokat az élet minden területén, hogy a vakok és gyengénlátók foglalkoztatási területeiken még könnyebben végezhesék munkájukat. Az elnök elvtárs megnyitójában hangsúlyozta azt is, hogy a vállalatok, intézmények munkáját a jó telefonalközpont-kezelők nagymértékben segíthetik, munkájuk nélkülözhetetlen. A telefonalközpont-kezelők éppen ezért kapcsolódjanak be intenzíven a vállalati életbe, vegyenek részt a tömegszervezetek munkájában, végezzenek társadalmi munkát. Példamutató magatartásukkal szolgálják a vakügyet. A megnyitó után e cikk írója részletesen foglalkozott a telefonalközpont-kezelők munkájával, feladataival. Néhány munkajogi kérdésen keresztül ecsetelte a telefonalközpont-kezelők jogait, kötelességeit. Hangsúlyozta, népgazdasági szempontból is nagyon fontos, hogy telefonkezelőink gyorsan, pontosan végezzék munkájukat. Megállapította, hogy nagyon sokan dolgoznak e területen, akik kivívták vállalataik elismerését, megbecsülését. 20-25 évet eltöltve egy helyen, kiváló dolgozók lettek, de szólnak azokról is, akik állandóan vándorolnak, csereberélnek, akik arra használják fel telefonalközpontjukat, hogy kollégájukat bosszantsák, munkájukban zavarják, gátolják. Ennek következtében saját vonalaikat is lekötik, kárt okozva ezzel az egész népgazdaságnak. E káros tevékenység legtöbbet árt szövetségünk tagságának, mert az általánosítások folytán nehezebb lesz majd telefonalközpontokhoz vakokat elhelyezni.

A szakmai csoport feladataival, célkitűzéseivel foglalkozva, kérte e sorok írója, hogy fogjanak össze a telefonkezelők, segítsék a gyengébbeket, neveljék meg azokat, akik nevelésre szorulnak és tudásuk legjavával segítsék a szövetség munkáját.

A felszólalások során egymás után jelentkeztek régi és új telefonkezelők, hogy elmondják véleményüket a hallottakkal kapcsolatban. Sokan műszaki, szakmai kérdésekkel foglalkoztak. Mások elmondták, hogy munkájukkal mennyire elégedettek a vállalatok. Szép számmal hangzottak el javaslatok, amelyeket munkánk során hasznosítani fogunk. A válaszadások után jelölő bizottságot választottak, akik elkészítik majd a szakmai csoport működési szabályzatát, javaslatot tesznek a vezetőség személyi összetételére.

Ugy értékeltük, hogy a telefonalközpont-kezelők népes taborának első értekezlete nagyon jól sikerült. Minden remény megvan arra, hogy a biztató kezdet után eredményes munka következik.

- . -

Nők részére.

Ertl Sándorné: Könnyű nyári ételek

Töltött tök:

Egy db 1,5 kilós tököt megtisztítunk és hosszában kettévágjuk, belét, magját kiszedjük. Nagy lábashoz vizet forralunk és pár percig abáljuk, utána szitára tesszük, hogy kihűljön.

Amíg hűl, elkészítjük a tölteléket, ez a következő: 10 dkg füstölt szalonnát kockára vágunk, megsütjük és két áztatott és jól összemorzolt szemlyét dobunk bele, majd két elhabart, tojással lágyra sütjük,

ha van sült, vagy főtt hus maradékunk, azt apró kockákra vágva - mielőtt a zsemlyét beletennénk - megfuttatjuk a szalonnás zsiron. Amíg a keverék kissé meghül, zöldpetrezselymet finomra vágunk és izlés szerint sóval, borssal és két nyers tojással elkeverjük a töltelékben. Sült gombaszaladékkal még izesebbé tehetjük.

Most a tökdarabokat nyílásukkal felfelé, kevés olajjal kikent mély tepsibe tesszük és a fenti keverékkel megtöltjük. Nem baj, ha pupozva van. Két kanál lisztből, olajjal vagy zsirral, világos rántást készítünk, finomra vágott zöld kaprot, kis piros paprikát teszünk bele, és tejjel finom kapormártást készítünk, ráöntjük a töltött tökre és a forró sütőben 15-20 percig jól átsütjük. Tálalás előtt a tepsiben felszeleteljük és egy kevés maradék mártással leöntve tálaljuk. Hidegen is finom!

Megjegyzés: vigyázzunk az abálásnál, mert melegen a tök könnyen törik. Akinek nincs akkora lábasa, amelyben teljes hosszában elférne a tök, az keresztben is elvághatja azt, így könnyebben kezelhető, de ez esetben megtöltés előtt össze kell illeszteni a darabokat. A szita használatát is mellőzhetjük, leöntjük a vizet és a lábában hűtjük ki a tököt.

Fogyókurás vacsora

Egy fej vöröshagymát vékony szeletekre vágunk és megsózzuk. 10 dkg krinolit /bőrét lehuzzuk/ vékonyra felszeletelünk és a hagymára pár csepp olajat és enyhén cukros ecetet öntünk, majd összekverjük a krinolinrikákkal, tetejére kemény tojást szeletelünk.

Boszorkányhab

Egy tojás fehérje, 10 dkg porcukor, 10 dkg megmosott, héjától, magjától megtisztított gyümölcs a hozzávalók. Legfinomabb meggyből, sárga- vagy őszibarackból, de készíthetjük sült almából is /természetesen a héját és a csutkáját nem használjuk fel/.

Az összezuzott gyümölcsöt a tojás fehérjével és a cukorral habverővel kemény habbá verjük. Üvegtál aljára terítünk a habból, majd egy babapiskótát 2-3 darabra tördelünk és tetejére rakjuk. Most az egész habot a tálba öntjük és a tetejét megtűzdeljük kettétört babapiskótákkal, úgy, hogy a kerek végek legyenek felfelé.

Ez az édesség még finomabb, ha 1-2 keményebb, de azért érett gyümölcsöt kis kockákra vágunk, kevés rummal meglocsoljuk és a kész masszához keverjük. Két tojás fehérjével készített mennyiség négy személynek elegendő. 1-2 óránál tovább ne tároljuk, mert a hab összeesik!

- . -

Dr. Domonkos János: "Életemről - munkámról"

"A rám bízott munkát jól akarom végezni."

Bemutatjuk dr. Bódi István elvtársat, a Vakok és Gyengénlátók Szövetségének főtitkárát

Rohamosan fejlődő, változó korunk a vakügyi munka terén is érezteti hatását, más igényeket támaszt. A szocialista társadalmi viszonyok között keressük e munkaterület új utjait. Ma már nem elég a hagyományos munkamódszer, hiszen a megoldásra váró szövetségi feladatok speciálisak, sokrétűek.

A főtitkári munkakör ellátása szinte naponta szükségessé teszi egy-egy kérdés megoldását és annak megindokolását is. Dr. Bódi István főtitkár tevékenységét a jogi szakszerűség, pontosság és sokoldalúság jellemzi. Arcképét az alábbiakban rajzoljuk meg.

Az eddigi életmű fejlődésvonala töretlen. 1929-ben, a Heves megyei Recsk községben született, szegénysorsu családból. Már kisgyermek korában sem látott, ezért alapfokú iskolai tanulmányait is a budapesti

Vakok Iskolájában kezdte el 1936-ban. Sorsa, helyzete miatt, nyugtalankodó, kesergő szüleit a helybeli tanítók, a védőnő és még néhányan igyekeztek nyugtatni, vigasztalni. Édesapja korán elhunyt. Ketten nőttek fel testvérek apa nélkül. István gyermekfejjel önállóságra kényszerült.

"Az iskolai tanulmányok éveiben tanáraink korán kezdtek előttünk arról beszélni, hogy az akkori élet nehéz, szinte kilátástalan. Az iskolából kikerülő 18-19 évesek bizony sirva mennek el, mert - ha a Gyámolító Egyesületbe nem kerülhetnek be - nagyon nehéz helyzet vár rájuk. Jó képzést, alapos ismeretszerzési igényt kaptunk tanárainktól, és szinte naponta hangsúlyozták, hogy a vak ember számára az élet küzdelmei csak kiemelkedő helytállással hozhatnak gyümölcsöt. Tanárain zenészt akartak belőlem nevelni."

A felszabadulást megelőző és az azt követő időszak két évi kényszerpihenőt jelentett a tanulásban. Így aztán 1948-ban fejezte be tanulmányait a Vakok Iskolájában. Kérésére Vajda Lajos igazgató és tanárai támogatták, hogy az iskola nyomdájában sajátíthassa el a szakmát. Dr. Bánó Miklós irányításával vált Braille nyomdásszá és az iskola dolgozójává. Szerette a nyomdászatot.

A továbbtanulás gondolata mindig foglalkoztatta. Apja korai halála miatt is /aki 1941-ben hunyt el egy munkahelyi baleset folytán/ mielőbb maga akarta ellátását biztosítani, és úgy döntött, hogy munka mellett végzi el a középiskolát. 1953-57-ig járt a dolgozók gimnáziumába és jelesen érettségizett. Az egyetemet 1962-ben fejezte be.

Közben fontos esemény történt életében. 1961-ben házasságot kötött Vécsey Judittal. 1964-ben kislányuk született, Emese. Kezdetől fogva minden törekvésük az, hogy szorgalmas, becsületes, értékes embert neveljenek belőle.

Dr. Bódi István élete örökös pezsgés és megújulás. Életutja változatos tartalmú és színes.

"A nyomdai munkát szerettem. Az egyetem elvégzése után azonban 1963-ban az újpesti Vakok Állami Intézetének élére kerültem. A Szövetségtől nem szakadtam el. dr. Körner György főtitkár kérésére szívesen vállaltam el a kulturafelelősi teendők végzését. Ez akkor főként esti és vasárnapi elfoglaltságot jelentett. Az újpesti intézetbe később a sorstársak helyett hadirokkantak kerültek. Jó iskola volt más jellegű sérülésben szenvedő embereket megismerni. Szükségszerűen adódott, hogy el kellett végeznem az intézetvezetői tanfolyamot. Okleveletem 1966-ban szereztem meg."

Az intézetben és a szövetségben végzett munka ugyszólván minden idejét lekötötte, mégis szívesen vállalt szervezeti funkciót is. 1967-től hét éven át SZB titkárként szerzett sok értékes mozgalmi tapasztalatot. Sok szálon kapcsolódnak tevékenységéhez a vakok életkörülményeinek kérdései és mozgalmi. Érzelem- és gondolatgazdag munkássága nyomán került mind beljebb a hazai vakügy mozgalmába. Erényei közé tartozik, hogy hisz az emberi küzdelmekben, a hűségben, a kitartásban, az emberségben és a bennük rejlő lehetőségekben. Rendíthetetlenül hisz a közösség segítő erejében is.

Dr. Bódi István elvtárs 1973. július 1-től megbízott főtitkárként, majd folyamatosan 1974. február 1-től kinevezett főtitkárként látja el felelősségteljes feladatát.

Erről így vall:

"Szövetségünk előző főtitkára, dr. Körner György nyugalomba akart vonulni, de az utolsó időben munkáját súlyos betegsége miatt már nem tudta ellátni. A tagság és fölötteseim bizalmából ez időtől fogva e tisztet én töltöttem be. E feladatnak csak megközelítően is jó ellátása nagyon sokirányú tevékenységgel jár. A rám bízott munkát jól akarom végezni. Munkámban nem érzem magam egyedül. Hivatali kollégáimra, a választott tisztségviselőkre, a tagtársakra mindig számíthatok. Ez jóleső érzéssel tölt el. Időről-időre vizsgálom tevékenységem minőségi és mennyiségi eredményeit. Tudom, hogy ezt a munkát további gyakorlattal, újabb tapasztalatok szerzésével még eredményesebben lehet végezni."

A vak embereknek egyesületekbe, szervezetekbe való tömörülése Magyarországon, 1978-ban már 60 esztendősz multra tekint vissza. Az utóbbi évtizedek vakügyi fejlődése szerves részét képezi az ország fejlődésének, a szocializmust építő politikának. Szocialista vívmányaink és gazdasági erősségünk nyomán egyebek között megvalósítottuk:

1. hogy Magyarországon minden vak és csökkentlátó embert foglalkoztatni tudunk,
2. 1971. október 1-től személyi járadékban részesülnek sorstársaink,
3. 6 órás munkanapjuk van a vak fizikai dolgozóknak,
4. a helyi és távolsági utazásoknál kedvezményeink vannak.
5. üdülünk van Balatonbogláron és kertünk a Városligetben.

A tagság ellátottsága Magyarországon jónak mondható. Nagyon kevés olyan vak ember van, aki legalább havi 1200-1300 Ft-ot ne kapna. Ez nemzetközi viszonylatban is jó ellátási szint.

Kiragadott példákkal illusztráltuk, hol tartunk ma. Most megkérem a főtítkár elvtársat, emeljen ki néhányat új eredményeinkből és a közel jövőben megvalósuló tervekből.

"1977-től tovább tudjuk fejleszteni tagságunk segédeszközökkel való ellátását.

Széles alapokra helyeztük és sokirányúvá tettük kulturális tevékenységünket. A jövőben mindinkább igyekszünk kielégíteni a tagság kulturális igényeit.

A meglévő utazási kedvezmények továbbfejlesztése céljából javasoljuk az egészségügyi miniszter 41/1964-es utasításának módosítását.

Tudományos tevékenységünk is fejlődik. 1975-ben és 76-ban, külső szakértők bevonásával, már rendeztünk egy-egy tudományos ülést, 1977-ben pedig már kettőt tartunk, június és szeptember hónapban. Az üléseink tematikája felhasználja és továbbfejleszti e tudomány területén meglévő ismereteket.

Komoly feladatunk a minél eredményesebb tagszervezés. /1971. június 1-én kb. tiz- és félezer volt az országos taglétszám, ma 18 249 fő./

Fokoznunk kell azt az egészséges és ésszerű propagandamunkát, amely a látó társadalmat a vakokról valóságosan tájékoztatja."

A riporter egy ilyen cikk megírásánál a szövetség főtítkárát magánélete felől is kérdezi.

"Munkámat érdekesnek, szépnek tartom, nem kevésbé színes, tartalmas családi életem is. Feleséggel, kislányommal terveink közösek, érdeklődési körünk is hasonló. Szeretjük a zenét, az irodalmat. Az operalátogatások, az együtt olvasott könyvek adta élmények örömet jelentenek számunkra. Hobbink lett a hanglezeggyűjtés is. Családi gyűjteményünk nagyon változatos, de túlsúlyban van a komolyzenei anyag. Terveim? Hát igen... Jó élet- és munkakedvben az ember mindig talál magának célokat. Inkább rangsorolni nehéz ezeket. Egyre kedvezőbb lehetőség kínálkozik a nyelvtanulásra. Erre komolyan gondolkodom. Széleskörű ismeretanyagra kell szert tenni, ezért szakmai továbbképzésre is - minden bizonnyal - szükség lesz.

Hazánkban a vakokról való gondoskodás állami feladat. A szövetség és az országban működő vakügyi intézmények nagy eredményeket értek el az utolsó három évtized során. Szövetségünk további működésének eredményességéért kell újra meg újra nagyon sokat tennünk. Ennek érdekében komoly, töretlen munkatársi és tagtársi összefogásra van szükség."

Mindehhez jó erőt, egészséget és további sikereket kívánunk!

- . -

Gerdelics Ferenc: Közlekedési rovat.

VISELD A FEHÉR BOTOT!

Sorstársaink leveleiből

Ez alkalommal Tóth József lébénymiklósi tagtársunk levelét közöljük. Sorstársunk teljesen vak és hallása is igen gyenge, ezért különösen figyelemreméltó, amit a közlekedésben tanúsított magatartásáról írt.

Ime a levél:

"Tőlem már nagyon sokan megkérdezték, különösen vidéki sorstársaim, hogy van bátorságom egyedül közlekedni, még ismeretlen tájakon is. Ez valóban így igaz, hogy el merek menni akárhová, de ez nem jelenti azt, hogy minden segítséget mellőzök. Elveim közé tartozik, hogy uttesten keresztül sohasem megyek egyedül, ha csak biztos nem vagyok abban, hogy a forgalom elől elzárt utcáról van szó. Utkeresztvezéseknél türelmesen megvárom, míg egy járó-kelő megkérdezi, merre óhajtok menni. Szeretném külön hangsúlyozni, hogy "türelmesen", ugyanis tudok olyan sorstársakról, akik minden mellettük elhaladó járó-kelőre hangos megjegyzéseket tesznek. Több oka lehet annak, hogy nem mindegyik járó-kelő siet segítségünkre, de azért nem kell mindjárt rossz akaratot feltételezni, mert ez csak saját türelmetlenségünket igazolja. Folyóiratunk egyik régebbi közlekedési cikkében olvastam arról, hogy a gyermekek a sorstársakat csufolják a fehér bot miatt. Én azt hiszem, inkább arról van szó, hogy az ilyen esetekben ő bizalmatlan a gyermekekkel szemben és az ilyesmit a fiatalok hamar észreveszik. Kár, nagy kár, mert személyes tapasztalatom szerint a gyermekek és a nyugdíjasok a legtürelmesebb segítőtársaink. Milyen kedvesek tudnak lenni a kicsik, amikor egymással versengve ajánlják fel, hogy elkísérnek valameddig; természetesen azt elvárják, hogy barátságosak legyünk hozzájuk. A nyugdíjasokról szólva pedig el kell mondanom, hogy nem eggyel találkoztam, aki sétaképpen órákat áldozott arra, hogy elkísérjen engem ügyesbajos dolgom elintézése céljából.

Tudjuk mindannyian, hogy sok, nagyon sok segítséget kapunk a közlekedésben a járó-kelőktől, mindezért nagy hálával tartozunk nekik. Minden körülmények között viseljük a fehér botot, mert így nyilvánvalóan több segítséget kapunk.

Mindent egybevetve, a magam részéről utjaim sikeres lebonyolításán felül, még külön sikerélményt jelent számomra a közlekedésben való aktív részvétel és az emberekkel való ismerkedés. Befejezésül csak annyit, hogy ebben a rovatban előttem már sok mindent elmondtak a vakok közlekedéséről, de remélem, hogy ez a szerény pár sor is hozzájárul sorstársaim közlekedési kultúrájának fejlődéséhez."

...

Felháborodva olvastuk!

A "Nők Lapja" 1977. évi 24. számában cikk jelent meg egyik sorstársunk elítélendő magatartásáról. Az történt ugyanis, hogy a zsufolt Astoria-aluljáróban egy fiatal nő nekiütközött siettében egyik sorstársunknak. A hölgy csak az eset megtörténtekekor vette észre, hogy az illető fehér botot hord. Intelligens módon bocsánatot kért a hölgy, ennek ellenére sorstársunk goromba hangon ordítani kezdett vele és botjával fejbe akarta vágni. A tetlegesség csak azért nem következett be, mert a megtámadott időben félreugrott. Az esetnek igen sok szem- és fültanuja volt, többek között a szóbanforgó cikk írója is.

Mélységesen elítéljük az ilyen magatartást, mely rendkívül sokat árthat nekünk és közvetve az egész vakügynek, hiszen a közvéleményt károsan befolyásolja. Bizonyosan sokan lesznek az eset tanuk közül, akik a jövőben bizonyos tartózkodással viseltetnek majd valóban segítségre szoruló sorstársainkkal szemben.

- . -

György Tamás: Technikai rovat

RADAR. VII.rész.

Az előző részben megismerkedtünk a katódsugárcső működési elvével. Ez egy általános elv. A gyakorlat azonban az idők folyamán létrehozta a különböző szakterületeknek megfelelő típusokat és fajtákat; ilyen típus pl. a lokátorcső. Az első időkben voltak használatosak - de még ma is előfordulnak - a vízszintes vonalon függőleges irányba kiíró csövek, majd elterjedtek az egy középpontból körirányba rajzoló berendezések.

A vízszintes vonalat, vagy tengelyt lehet időben és céltárgy-távolságban skálázni, ez a tengely viszonylag rövid, nehezen leolvasható; a rendszer hibája, hogy nem pontos. A katódsugárcső ernyőjének jobb kihasználása érdekében - mint már említettük - később köreletérítést alkalmaztak. Itt az idő, vagy távolságtengely a világitó pont körpályája és a vevő jelei radiális eltérítést okoznak. Egy újabb rendszer a spirál eltérítés, mellyel az idő, vagy távolságtengely hossza tovább növelhető. Ezek a csövek elvileg nem különböznek a közönséges katódsugárcsővektől, de mechanikai felépítésük, szerkezetük eltéréseket mutat, a felhasználástól függően. Különbségeket találunk még az un. utánvilágításban is; ez azt jelenti, hogy a megjelenő radarkép a jel észlelése után 10-15 mp-ig még világít, hogy a tárgy képét és helyét jobban meg lehessen határozni.

A továbbiakban szenteljünk néhány gondolatot a lokátor-berendezések történetének. Az első lokátor, mely elkészült, békés célokat szolgált, az orosz Popov kísérletei ezt egyértelműen igazolják. Később a Szovjetunióban elkészült első fejlettebb lokátor is tudományos műszer volt: a szovjet tudósok ezzel az eszközzel kezdték kutatni az atmoszféra felső rétegének az ionoszférának a tulajdonságait. Sajnálatos, de történelmi tény, hogy a radar a II. Világháború vérfürdőjének egyik eszközévé vált, tudósok, szakemberek egész sora dolgozott a találmány tökéletesítésén és katonai szolgálatba való állításán. A cél csábító volt: látni az ellenséget és közben láthatatlannak maradni. Ez mindaddig reálisnak tűnt, amíg az ellenség nem rendelkezett hasonló eszközzel. Az azonos technikai fejlettségű országokban a radartechnika párhuzamosan fejlődött, egyoldalú felhasználásról tehát többé nem lehetett szó. A háború alatt kétség kívül óriási léptekkel haladt előre a lokátortechnika, de a fejlődés 1945 után sem állt meg. Elsősorban a meteorológiai lokátorokat kell megemlítenünk. Ezek a berendezések állapítják meg a felhők és a viharzónák helyét, magasságát és a csapadék mennyiségét, szüntelenül figyelik növekedésüket, haladási sebességüket. Nemcsak a világot átfogó meteorológiai hálózat veszi hasznát ennek a találmánynak, hanem a repüléstechnika is. A lokátorok által gyűjtött adatokat továbbítják a repülést irányító központoknak, a központok pedig a hatósugarukba tartozó repülőtereknek. A lokátorok nagymértékben elősegítik a repülés biztonságát. A mai korszerű légikikötő elképzelhetetlen a le- és felszállást irányító lokátorok nélkül. Ezek a berendezések számítógépekkel vannak összekapcsolva, és ezek a számítógépek adnak parancsot a le- és felszállásra. Ezek a bonyolult összekapcsolt rendszerek meghatározzák a repülés sebességét, irányát, magasságát és a gépek egymáshoz való távolságát.

Léteznek olyan átfogó nemzetközi tervek, melyek egész kontinensek repülőforgalmát egyetlen központ irányításával kívánják megvalósítani és még biztonságosabbá tenni. A rendszer úgy oldaná meg a feladatát, hogy minden repülőgépről az adatok egy számítóközpontba jutnak, mely automatikusan megállapítja a gépek nemzetiségét, ellenőrzi utirányukat és az esetleges eltérést azonnal jelenti. Minden nemzetnek, ill. gépnek egy-egy radar-kódjele lenne.

A lokátorok katonai célú fejlesztése is ismert olvasóink előtt, a lég, ha a Szovjetunió felett megsemmisített U-2 kémrepülőre gondolunk; mind a gép, mind pedig az azt megsemmisítő berendezés lokátor elven működött.

Dr. Domonkos János:

A Wesselényi Sportkör május 22-i autóbusz kirándulása.

/II.rész./

Győrről az autóbusz még a Lenin-hídon, a vasuti vágányok fölött halad át és mielőtt rátérne a Pannonhalmára vezető műútra, egy érdekes Napoleon emlékmű mellett halad el. Itt, Győr legdélibb részénél, Kismegyery határában folyt le az 1809. évi Napóleon elleni csata. A magyar nemzeti felkelés /inszurrekció/ ez utolsó csataterének közelében lévő dombon - ahonnan Napóleon mostohafia, Eugen Beauharnais a csatát irányította - állították az emlékművet.

Pannonhalma kis község, de egész városra való értéket, nevezetességet talál ott az utazó. Először szép sétát lehet tenni a Várbejárattól észak felé vezető úton, amely az ottani Milleneumi emlékműhöz és a Nagyboldogasszony kápolnához vezet.

A 282 m magas Várhegyen álló évezredes multu bazilika és monostor az építészeti, képzőművészeti látnivalók, ritka becsü gyűjtemények együttesét kínálja a látogatóknak...

A honfoglalás után száz évvel, 996-ban Géza fejedelem hívására jöttek az első Szent Benedek-rendi szerzetesek Pannóniába és megépítették hittérítő kápolnájukat ezen a hegyen. Az állam- és egyházalapító István király első templomát 1001-ben szentelteti fel. Az ősmonostor képe koronként sokat változott. Egybeötvöződnek a nagy építészeti stíluskorszakok félreismerhetetlen jegyei. A bazilika későromán-koragót stílusban 1235-41. között, a szentély csillagboltozata 1372-ben, a kerengő folyosó 1486-ban, az oldalkápolnák reneszánsz stílusban készült faragott portáléi pedig már az újkor küszöbén épültek. 1734-ben épült a barokk ebédlő, 1832-ben az empir főkönyvtár - Európa legnagyobb bencés könyvtára - melynek anyagából az 1235-ből származó Liber Ruber-t /királyi és pápai okleveleket őrző kódex/, a XV. sz. végéről való Pannonhalmi Kódexet, az 1516-ból származó Forgács-kódexet, az 1530 körül készült Tihanyi kódexet emeljük ki. Ezenkívül 230 ősnymtatvány és számos ritkaság tartozik a háromszázhuszezes kötetállományhoz. A páratlan értékű levéltári gyűjtemény a középkori könyvmásoló kolostorműhelyből fejlődött ki. Pannonhalma már a XII. században hiteles helynek számított. A sok ezer oklevél közül kiemeljük I. István király 1001-ből származó kiváltságlevelét, az 1055-ből való Tihanyi alapítólevelet, a magyar nyelv első hiteles nyelvemlékét.

Áprilistól októberig minden hónap első szombatján - de külön felkérésre is - orgonahangversenyeket rendeznek a kitűnő akusztikájú bazilikában.

Az autóbusz kirándulás derüje, sikerének alapja, hogy a dunántúli tájon lépten-nyomon hagyományos vendégszeretettel és barátságos emberekkel találkozhatunk.

Wesselényi Sportkörünk e jól sikerült autóbuszos társasutazást követően elhatározta, hogy 1977. késő őszére már most meghirdeti programját.

E szerint 1977.november 19-én, szombaton /ez páros heti szabad szombati nap!/ egy napos kirándulásra, disznótoros turára kerül sor. Utvonal: Budapest-Székesfehérvár-Seregélyes-Dunaujváros-Frd-Budapest. Program: városnézés Székesfehérvárott; disznótoros ebéd Seregélyesen az FMSZ vendéglőben, utána a Münich Ferenc emlékszoba megtekintése; városnézés Dunaujvárosban. Részvételi díj: 150.- Ft.

Jelentkezni máris lehet, kizárólag csütörtökön délutánonként - 16.30 - 18 óráig Szövetségünk Székházában, a Turista Szakosztály vezetőségénél /Hirth Ignácnál vagy Friedrich Miklósnál/, a személyenkénti 150.- Ft részvételi díj befizetésével. Seregélyesi kirándulásunkon nem csak sportköri tagok, hanem az érdeklődő sorstársak családtagjaikkal, kísérőjükkel együtt is jelentkezhetnek, résztvehetnek.

Gál Imre: Uttörőrovat

Két kitüntetés

Fényi Endréné csapatvezető tanárnőnek jó munkájáért a budapesti Uttörőelnökség a "Kiváló Uttörővezető" kitüntetést adományozta.

Ezzel párhuzamosan a Vakok Általános Iskolája és Nevelőotthona 892-es Táncsics Mihály uttörőcsapatát - ugyancsak jó munkájáért - dicsőítő oklevéllel tüntette ki.

A kitüntetetteknek szívből gratulálunk!

...

Évi jelentés az 1976/77-es tanév uttörőmunkájáról

A 892. sz. Táncsics Mihály uttörőcsapat munkatervének megfelelően a csapat eseménynaptára segítségével sikerült az évi programot maradéktalanul megvalósítanunk.

Szeptemberben indított országos mozgalom elnevezése:

"Együtt-egymásért!" Ez a jelszó is egyben, felhívás a segítségre, egymás, a közösség segítésére. Ujdonság volt az idén, hogy a mozgalom kétéves, tehát a jövő tanév is ide tartozik. Ez a két év három szakaszra tagolódik.

1. 1976. szeptember 29-1977. március 21-ig

2. 1977. március 21-1977. november 7-ig,

3. 1977. november 7-1978. augusztusáig.

Első jelentős összejuvetelünk szeptember 29-én volt, a csapatzászló ünnepén, amikor megrendeztük csapatparlamentünket. A szekciók a következő témakörökben tartották meg beszámolóikat:

1. Törvényeink szellemében

2. Otthonunk az iskola

3. Uttörőtetteink

4. A közönség szolgálatában

5. Játszunk együtt!

6. Menjünk a szabadba!

Még ugyancsak szeptemberben beindítottuk havonként 1 alkalommal a továbbképzést az uttörőtanácstagok és örsvezetők részére. Évi 6 alkalommal pedig - a tavalyi évhez hasonlóan - örsi kirándulásokat szerveztünk a nevelőtanárokkal, akik a rajvezetőhelyettesek csapatunkban.

Októberben az örsök közötti sportverseny a következőképpen alakult; kisdobosonként: 1. a 3.oszt. "Béke" örs 38 ponttal, uttörőnként:

1. a 6.oszt. "Rákóczi"örs 33 ponttal

2. a 7.oszt. "Barátság" örs 29 "

3. az 5.oszt. "II.Rákóczi" örs 28 "

Atlétika négytusában 2 aranyjelvény talált gazdára: Szabó Endre és Kiss János személyében.

Ebben a hónapban indult meg a "Kis politikusok köre" is, mely már 3. éve igen népszerű és látogatott programja csapatunknak. Októberben zajlott le a kerületi és budapesti uttörőparlament, ahol csapattitkárunk, Hoffman Rita és még 3 pajtás vett részt.

A november igen jelentős dátum volt csapatunk életében. Nemcsak azért, mert a november 7-i ünnepségünk igen jól sikerült, hanem mert felavathattuk régen várt uttörőszobánkat, melyre már oly régen vártunk.

Köszönet érte minden közreműködőnek, a szocialista brigádoknak, valamint intézetünk vezetőségének és dolgozóinak, akik ezt lehetővé tették számunkra.

A továbbiakban a következő programokban bővelkedett ez a hónap: örsi kirándulások, írás-olvasás verseny kisdobosok és uttörők részére, "Kis politikusok köre", továbbképzés, labdarugó mérkőzés a nagyot hallókkal. házi ping-pong és dőni bajnokság.

Decemberben igen hangulatos Téli-ünnepséget tartottunk, melyen itt volt a rádió riportere is, s az uttörőszobában készült interjú a következő hónapban hallhattuk a rádió "Harsan a kürtész" műsorában.

Lebonyolítottuk az örsi "Ki mit tud?"-okat, a sakk és malomverse-nyeket, és jól sikerült klubdélután tartottunk az internátusban.

Január legjelentősebb programja - a raj "Ki mit tud?"-ok, a kirán-dulások és továbbképzések mellett - csapatunk kulturális szemléje volt, mely 26. és 27-én zajlott le. Nehéz dolga volt a zsűrinek, míg a közel 80 műsorszámból kiválasztotta a legjobbakat, melyek a kerületi vetélke-dőn is megállják a helyüket.

Versmondásban kisdobosoknál Sitkei Andrea, az uttörőknél Nagy Vera lett az első.

Éneklésben Kanyák Gyöngyi - Horváth Zsuzsa kettőse lett az első.

A Hangszerszólóknál Szabó Lajos zongoraszáma és Deme János furulya szólója bizonyult a legjobbnak.

A hangszerkettősök közül Kiss János és Szendy Gyula kapta meg az el-ső díjat. A szünetben pedig iskolánk beat-zenekara szórakoztatta a közön-séget.

Ezután februárban - immár hagyományosan - beneveztünk a Nevelőott-honok és a Kerületi uttörőcsapatok vetélkedőjére.

Sitkei Andrea az alsó tagozatosok szavalóversenyén 3. lett, Nagy Vera szintén a 3. az uttörők versmondó kategóriájában. A Kisegítő Isko-lák szavalóversenyén pedig Károly Erzsébet 2., Balogh Zsófia 4.oszt. pajtás 4. helyezést ért el.

Kamarakórusunk február 26-án arany oklevelet kapott a kerületi ver-senyen, Nagyórusunk pedig a február 12-én megrendezett "Éneklő ifjúság" kórusfesztiválról szintén arany oklevéllel tért vissza.

Március elején tartottuk meg nagyszerű farsangi bálunkat, a "Kis politikusok" körének vendégei voltak dr. Mezei Gyuláné szakfelügyelő és a Budapesti uttörőelnökség kiküldöttei is.

Kirándulások, továbbképzések, sportprogramok gazdagították még e havi programunkat.

Március 15-ét és 21-ét pedig alkalomhoz méltóan ünnepélyes csapat-gyűlés keretében tartottuk meg a diszteremben.

A gyengénlátók által rendezett rajzpályázaton pedig Sütő Gábor 1. helyezést ért el.

A következő hónapban április 4. megünneplése után megemlékeztünk Lenin és Tancsics születésnapjáról, labdarugó-mérkőzés, sakk bajnokság és kirándulás tette változatossá a programot.

Május 10-én volt a nyugdíjasok köszöntése, majd rajgyűléseken érté-keltük az egész évi munkát, s a rajvezetőkkel történt megbeszélés alap-ján az uttörő csapatvezetőség jutalomban részesítette az egész évben jól dolgozó pajtásokat és örsöket. Május 28-án a gyermeknapon tartottuk meg Kisdobos és Uttörőavató ünnepségünket, mely igen jól sikerült. Az ígér-tétel és a műsor után a Kefe- és Seprűgyártó Vállalat KISZ szervezete köszöntötte a pajtásokat és adta át ajándékát; 3 sakk táblát és 2 db magnókazettát.

Az ünnepi ebéd után vidám sportvetélkedőt és játékdélután rendez-tek a KISZ-esek az uttörők és kisdobosok részére.

Junius első hetében megválasztottuk az új vezetőséget, és megbeszél-tük a nyári programot, hiszen ezzel a nyárral sem szakad meg az uttörő-év, hanem szeptemberben tovább folytatjuk majd, november 7-e méltó meg-ünneplésével, továbbra is az ideai jelszóval: "Együtt-egymásért!"

Fényi Endréné
és a csapatvezetőség.

- . -

Lak István: Ipariskolánk életéből

Tanévzáró ünnepély

Iskolánkban a 18. tanév befejezéseként június 11-én tartottuk az évzáró ünnepélyt.

A Himnusz hangjai után Gerőcs Zsuzsa végzős tanulónk, Ady: Üzenet egykori iskolámba c. versét szavalta. Ezután az énekkar számai következtek, majd Várkonyi Nagy Béla: Fohász mai módra c. versét Szabó Miklós végzős diák szavalta el. Ezután ismét dalok hangzottak el, amit szavalat követett, Juhász Ferenc: Kinek karja van c. versét Lohonyai Éva mondta el. Az ünnepi beszéd következett ezután, amelyet Gévai Béla, iskolánk vezető tanára mondott el. Mielőtt visszatekintést tett az elmúlt tanévre, egy perces néma felállással emlékeztünk Büdy Géza tanárra és Rhédey Ferenc-re, a SZIK pénzügyi osztályvezetőjére, aki iskolánk első tanára volt. Mindketten ez évben hunytak el. A csend után Gévai kartársam folytatta beszédét. Beszélte az év munkájáról, az eredményekről, a hiányosságokról. A tanulmányi eredmény ebben az évben jobb volt, mint tavaly. Eseményekben gazdag évet zártunk, muzeumlátogatások, rendezvények, kirándulások egészítették ki az iskolai munkát. A végzős tanulók egy csoportja már eredményes szakvizsgát tett. Iskolánk fennállása óta 569 tanuló szerzett szakmunkás bizonyítványt. A beszéd a következő gondolatokkal fejeződött be: "... legyetek mindig érdeklődő fiatalok, hiszen ez teszi tartalmassá életünket. A végzősöknek boldogulást az életben, a többieknek jó nyaralást kívánok." Ezután a bucsuzó része következett innepélyünknek. Gábor József: Bucsuzunk c. versét Hudák Erzsébet végzős diák szavalta el. A végzősök nevében Maurer Mária mondott köszönetet tanároknak és oktatóknak az áldozatos munkáért. A végzősöket Plank László I. oszt. tanuló bucsuztatta el. Végül az énekkar a Most bucsuzunk és elmegyünk c. ballagási dalt énekelt.

Bizonyítvány osztás és a legjobb tanulók jutalmazása következett, majd a fiatalok szeretetük és hálájuk jeléül virággal köszönték meg a mi munkánkat.

- . -

Felhívás telefonkezelőinkhez!

Ismételten felhívjuk telefonkezelőink figyelmét, hogy akik még nem végezték el a postai tanfolyamot, az ősszel induló - előreláthatólag utoljára szervezendő - tanfolyamra 1977. július 15. és augusztus 15. között jelentkezzenek Szemerédi István csoportvezetőnél.

- . -

Az árueladásban szereplő nyomdai termékek:

Magyar pontírás szabályai
Kodály: Bicinia Hungarica
Czerny-Chován I.-II.
Gát: Zongora módszertan
Hernádi: Könnyű zongoramuzsika a XVIII. sz.-ból
Knipper: Öt tadzsik dal
9 szerző 44. zongora darab
Irsai: Szolfézs példatár
Kodály: Hét zongora darab
Kodály: Gyermek táncok zongorára
Kabalevskij: 12 könnyű zongora darab
Kabalevskij: Könnyű variációk zongorára
Czövek: Zongora ABC
Régi táncok gyermekeknek: /zongorára/
Komjáthy: Zongora iskola; I.-II.
Bartók: 15 magyar paraszt dal
Eszperantó gyakorló
Bánó: Eszperantó nyelvtan
Eszperantó szótár
Magyar-Eszperantó szótár
Társadalom Biztosítás
Ady összes versei

Család jog
Szakácskönyv
Kézimunkakönyv
Német nyelvkönyv
Német-magyar szótár I.-II.
Pontírás a mennyiségstanban és vegytanban
Rövidírás szabályai
Orosz nyelvkönyv
Munkatörvénykönyv
Szabálysértés
BTK. és BE. Módosítás /1966/.
PTK. Módosítás /1967./
V.Gy.Sz. alapszabályzat
Verend: Magyar nyelvtan
Bírósági végrehajtási szabályzat.

Az árueledáshoz tartozó termékek:

Braille-tábla és pontozó /műanyag/
Pontozó
Tübefűző
Ébresztő óra
Karóra
Tejőr
Kazettatartó tok
Bérlet tok
Braille-íráshoz lap
Szemüveg párátlanító
Braille-tábla és pontozó /fém/

- . -

K ö z l e m é n y e k

Magyar barátokat keres - pontírásu orosz vagy angol nyelvű levelezés után - egy 26 éves szovjet fiatalember. Érdeklődési köréhez tartozik a politika, a szépirodalom, a zene és a sport; szívesen hallgat rádiót. Szeretne hanglemezeket, térképeket, Braille-könyveket cserélni. Címe: SSSR, 320.030 Dnepropetrovsk, Kocjubinskogo 5. 3; Nikolaj Bada.

Házasság céljából megismerkednék 55-60 év közötti csökkentlátó, lehetőleg lakással rendelkező, művészetet és zenét kedvelő nővel. Telefon: 859-725 /este/.

Értesítjük a hangoskönyvtár olvasóit, hogy a könyvtár augusztus 1-16-ig szabadságolás miatt zárva lesz.

Elcserélném Nagybátorny-bányavárosi 3 szobás, összkomfortos, földszinti lakásomat; váci 2 szobás, erkélyes, első emeleti, külön bejáratu lakásra. Címem: id. Nagy Jenőné, 3070. Nagybátorny, Mező Imre ut 5. fsz.3.

Jó hangu hegedűt vennék. Ajánlatot pár sorban - sikírásban - kérek. Címem: Kapás Géza, 1098. Budapest, Toronyház u.13.

- . -

Innen - onnan

Az elektronikus zsebszámológépekhez "BRAILLOTON" néven olyan segéd-eszközt dolgoztak ki az NSZK-ban, amely lehetővé teszi, hogy a vakok az eredményt Braille-írásban kitapinthatassák. Bővebb felvilágosítást ad: Ing. K.P. S c h ö n h e r r , Schloss Solitude 3. BRD. 7000. Stuttgart. NSZK.

Az NSZK-ban 70.000 vakot tartanak nyilván, akik közül 176 mint jogász dolgozik. /Bíró, ügyész, jogtanácsos, ügyvéd, államigazgatás, egyetemi tanár/. 1975. októberében a vak jogászok kongresszust tartottak és rendes írásban nyomtatott könyvet adtak ki a vak jogászok munkájáról. E könyvben nemzetközi adatokat is feldolgoztak arról, hogy az egyes országokban hogyan dolgoznak a vak jogászok.

A STIFTUNG REHABILITATION /Dr. H.J. Köppers igazgató/ BRD. 6900. Heidelberg, Benhoeffter Str. NSZK. kidolgozta a Braille nyomtatásnak egy új rendszerét, komputer segítségével.

A szöveget és a Braille-codot betáplálják a komputerbe, amely minden oldalt a kívánt példányszámban rendkívül rövid idő alatt nyomtat ki Braille írásban. Az eljárás gyors és kényelmes, de egyelőre igen költséges.

Korlátozottabb példányszámu Braille-sokszorosításnál a termoforos eljárás is kielégítő, amely lényegesen olcsóbb. A jó minőségű Braille-papírlapra irt Braille-írásos szöveget elhelyezzük a termoforos szerkezetbe, műanyagfóliát teszünk rá, a termoforos készüléket végighuzzuk a fólián, amelyet ez felmelegít és a Braille-pontokat átveszi, amelyek tartósan megmaradnak a fólián. Olvasása talán nem oly kényelmes, mint az egyszerű Braille-papíron.

Indiában 1972-ben vakok részére szövetkezet alakult; címe: Blind Men's Industrial Co. - op. Bombay. Ebben főleg a hagyományos vakipari foglalkozásokat folytatják.